

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ohjaavien ministeriöiden ja x.x. elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen välinen tulossopimus vuosille 2025-2028

X.X. ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

0295 029 000

www.ely-keskus.fi

Y-tunnus 2296962-1

Kirjaamo

PL xxxx, xxxxx x.x.

kirjaamo.x.x@ely-keskus.fi

SISÄLLYS

1	Strategiset linjaukset	3
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	5
3	Tulostavoitteet	7
4	Voimavarojen hallinta	16
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	17
	Liitteet	18

1 Strategiset linjaukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

ELY-keskusten tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, valtion talousarvioon ja julkisen talouden suunnitelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan ja eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämiss päätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

Lisäksi koko valtionhallintoa koskevat muut strategiat, valtioneuvoston periaatepäätökset ym. keskeiset linjaavat dokumentit huomioidaan soveltuvin osin. Valtion henkilöstöstrategia tarjoaa yhteisen vision ja tavoitteet, ohjaten henkilöstöjohtamisen kehittämistyötä. Jokainen valtion työntekijä toteuttaa strategian tavoitteita ja toimenpiteitä omassa roolissaan ja työssään asiantuntijana, esihenkilönä ja johtajana. Linkki: <https://vm.fi/valtio-tyonantajana/henkilostojohtamisen-tuki/valtion-henkilostostrategia>.

1.1 Hallitusohjelma

Valtion aluehallinnon uudistuksen tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoittaa lupaprosesseja. Kehittämisen pääperiaatteena on monialaisuus. Ensisijaisesti tämä tarkoittaa lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Valvira, Aluehallintovirastot sekä ELY-keskusten Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Uudessa virastossa ympäristöön liittyvät lupa- ja valvontatehtävät muodostavat yhden yhtenäisen kokonaisuuden.

ELY-keskusten puitteissa järjestetyn hallinnon osalta lähtökohtana on monialainen valtion aluehallinto, joka kootaan nykyistä vahvemmille alueille Elinvoimakeskuksiin. Uudistamisessa huomioidaan käynnissä oleva TE-uudistus. Elinvoimakeskukset ja niiden alueet muodostetaan nykyisten täyden palvelun ELY-keskusten pohjalta mahdollistaen tarvittaessa korkeamman toimipistemäärän. Elinvoimakeskusten määrää voidaan kasvattaa enintään yhdellä elinvoimakeskuksella palveluiden turvaamiseksi molemmilla kansalliskielillä. Edelleen mahdollistetaan elinvoimakeskusten erikoistuminen ja keskinäinen työnjako.

Valtion aluehallinnon uudistamisen osalta valmistelu tehdään niin, että uuden mallin mukaan järjestetty valtion aluehallinto käynnistää toimintansa viimeistään vuoden 2026 alusta. Varmistetaan, ettei muutosvaihe vaaranna käynnissä olevien prosessien sujuvuutta. Uudistamisessa huomioidaan valtionhallinnon tuottavuusohjelma ja toimintamenojen sopeutustarve.

1.2 Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirja

Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia ja toimintaympäristö 2024-2027 on määritelty virastojen yhteisessä strategia-asiakirjassa: ”Kestävää tulevaisuutta tekemässä – yhdessä ja lähellä”: <https://tem.fi/aluehallintovirastojen-ja-ely-keskusten-strategia-asiakirja>. Strategia ohjaa aluehallinnon virastoja hallitusohjelman toimeenpanossa sekä toiminnan ja rakenteiden uudistamisessa.

Valtion aluehallinnon (aluehallintovirastojen (AVI) ja ELY-keskusten) toimialat ja tehtävät ovat moninaiset. Virastojen tehtäviin kuuluu kehittämistä, rahoittamista, ohjausta ja valvontaa, perusinfran toimivuudesta ja ylläpidosta vastaamista sekä kansalaisten ja yritysten oikeusturvasta ja palveluista huolehtimista. Laajan toimintakentän keskeisimmät tavoitteet on koottu strategia-asiakirjaan yhdeksi yhteiseksi kokonaisuudeksi.

Asiakirjassa strategiset painopisteet on jaettu neljään sisältöalueeseen:

- turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta,
- lisäämme elinvoimaa,
- toteutamme kestävä ja puhdasta siirtymää ja
- edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta.

Toiminnan kehittämiseksi on asetettu kolme painopistettä:

- hyvinvoiva henkilöstö ja työyhteisö,
- erinomainen asiakaskokemus ja sidosryhmäyhteistyö sekä
- digitalisoidut ja sujuvat prosessit.

Valitut painopisteet toteuttavat hallitusohjelman linjauksia ja niissä heijastuvat myös toimintaympäristön muutos sekä virastojen tehtävät määrittävä lainsäädäntö. Hallitusohjelman mukainen syyskuussa 2023 käynnistynyt valtion aluehallinnon uudistaminen näkyy strategia-asiakirjassa toimintatapa-linjauksina: valtion aluehallinto toimii jatkossakin poikkihallinnollisesti ja monialaisesti alueilla, ja lisäksi toimintakykyä pidetään yllä ja toimintaa yhtenäistetään aluehallinnon virastorakenteita uudistettaessa.

Strategia-asiakirjassa on lisäksi kuvattu myös toimintaa koskevat arvot: asiakaslähtöisyys, asiantuntijuus ja yhteistyö.

1.3 Strategisten painopisteiden huomiointi ELY-keskuksen alueella (Jari Ja Hannu)

Maakunnan visio ”Puhtaasti paras” ilmentää maakunnan runsaiden luonnonvarojen ja rikkaiden luontoarvojen vastuullista hyödyntämistä. Alueen kilpailukyky, elinvoima ja myönteinen imago pohjautuvat kestäväan elinkeinotoimintaan, osaamiseen sekä asukkaiden ja asuin ympäristön hyvinvointiin. Päämääränä on, että Etelä-Savo on kaikille asukkaille puhtaasti paras paikka niin asumiselle, työnteolle kuin vapaa-ajalle. Etelä-Savo on suurten haasteiden edessä väestörakenteen, itärajan sulkeutumisen, saavutettavuuden, ilmastonmuutoksen kuin hallinnollisten muutoksien osalta. Etelä-Savon ELY-keskus osallistuu kaikin voimin yhdessä maakunnan muiden toimijoiden kanssa maakunnan yhteisen identiteetin ja elämänvoiman vahvistamiseen ja parhaiden palveluiden turvaamiseen.

Lisäämme kestävä elinvoimaa hyödyntäen parasta uusinta teknologiaa

Maakuntaohjelman kolme kärkeä ovat metsä, ruoka ja vesi. Etelä-Savon maaseutu on aktiivinen, lumovoimainen ja houkutteleva asuinseutu, jonka elinvoima perustuu kestäväan talouteen, osaavien ihmisten omaehtoiseen toimeentuloon ja yrittäjyyteen sekä vahvaan yhteisöllisyyteen. Saimaa

European Region of Gastronomy 2024 -juhlavuosi nosti Saimaan alueen kansainvälisesti kiinnostavaksi matkailukohteeksi, ruoka ja kulttuuri keskiössä.

Tavoitteena on hyvinvoiva, osaava ja osallinen Itä-Suomi, joka on saavuttanut tai kaventanut bkt eron puoleen valtakunnan keskiarvoon nähden 2021/2022 vaihteesta. Kansainvälisesti kilpailukykyiset yritykset, jotka hyödyntävät vihreän siirtymän ja digitalisaation mahdollisuuksia, kasvattavat liikevaihtoaan sekä vientiään ja luovat hyvinvointia alueelle sekä alueen työllisyys paranee.

Etelä-Savossa on ensimmäisenä maakuntana Suomessa laadittu TKI-tiekartta, jossa nimenomaan yritysten kehittämistoimet on nostettu keskiöön. ELY-keskus tukee monin tavoin tiekartan tavoitteita. Tarjoamme palveluita kouluttamiseen ja ohjaukseen jatkuvan oppimisen näkökulmasta. Kansainväliset osaajat koetaan mahdollisuutena. KV-rekrytointiosaamista ja toimintakulttuuria kehitetään monikulttuurisessa työympäristössä. ELY-keskus on mukana maakunnan elinvoimalupauksessa keskeisten toimijoiden kanssa. Itä-Suomessa hoidamme rakennerahastotehtävät kolmen maakunnan alueella.

Vahvistamme puhtaaseen ympäristöön perustuvaa yhteistä identiteettiä

Maakunnassa on maan ja kenties maailman puhtaimmat vesistöt. Ympäristöriskien ja vahinkojen hallinta on aktiivista ja ennakoivaa. Maakunnan vesiosaaminen on maailman huippua ja vahva osa kansallista ja kv-toimintaa.

Etelä-Savossa tehdään runsaasti konkreettisia toimia luontokadon pysäyttämiseksi. Metsätalouteen löydetään yhteistyössä tasapaino metsien käytön sekä luonnon- ja vesiensuojelun kesken. Etelä-Savon alueiden käyttö vastaa globaaleihin haasteisiin, ratkaisee viisaasti maakunnan haasteita, arvostaa alueen historiaa ja erityispiirteitä sekä edistää elinvoimaa.

Puhdasta siirtymää tuetaan neuvonnan, rahoituksen ja sujuvien viranomaisprosessien kautta. Maakunnallisen ilmastotiekartan toimeenpanoa vauhditetaan hankerahoituksella. Samalla huolehditaan ilmastomuutoksen sopeutumisesta kaikilla aloilla.

Takaamme erinomaisen asiakaskokemuksen, ratkaisukeskeisesti asiakkaan rinnalla

Haluamme tarjota parasta mahdollista palvelua ja yhteistyötä muiden ELY-keskuksien kanssa. Asiakkaat saavat tarvitsemansa asiantuntevan neuvonnan, ratkaisut ja ohjauksen vaivattomasti ja monikanavaisesti.

Edistämme kokonaisturvallisuutta

ELY-keskuksella on vahva rooli kokonaisturvallisuuden vahvistamisessa. Parhaiten se onnistuu huolehtimalla alueemme elinvoimasta. Vesihuollon osalta varmistamme varman, turvallisen ja tarpeenmukaisen vesihuollon koko maassa. Kyberturvallisuuden riskien hallintaa parannetaan vesi- ja jätehuollon toimialalla.

Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista ja onnistumisesta sekä valmistaudumme muutoksiin.

Henkilöstön onnistumisen mahdollisuuksien vahvistaminen on tärkein tekijä ELY-keskuksen tulostavoitteiden saavuttamisessa. Huolehdimme siitä, että uusiin virastoihin siirtyvä henkilöstö on osaavaa ja motivoitunutta sekä pääsee osallistumaan uusien virastojen rakentamiseen. Pidämme hyvässä järjestyksessä prosessimme ja vireillä olevat työtehtävät, jotta niiden siirtäminen uusiin virastoihin ei aiheuta haittaa asiakkaillemme.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

ELY-keskukset toteuttavat osaltaan seuraavia talousarviossa 2025 pääluokkatasolla asetettuja vaikuttavuustavoitteita (suluissa ministeriö, jonka pääluokassa tavoite on asetettu):

- *Koulutus- ja osaamistaso nousee, koulutus vastaa työelämän tarpeisiin (OKM)*
- *TKI –toiminta parantaa elinkeinotoiminnan tuottavuutta, kasvua ja kansainvälisyyttä (OKM)*
- *Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat (OKM)*
- *Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu (TEM)*
 - *Viennin kotimainen arvonlisä/bruttovienti*
 - *Investointien muutos vuoden takaisesta*
 - *T&k-menot/BKT*
- *Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee (TEM)*
 - *Työllisyysaste, 15—64-v.*
 - *Työttömyysaste, 15—74-v.*
 - *Ulkomailla syntyneiden työllisyysaste (%)*
- *Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteita (TEM)*
 - *Fossiilivapaan energian osuus kokonaiskulutuksesta*
- *Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa (YM)*
- *Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen (YM)*
- *Vihreä siirtymä on kasvun perusta (YM)*
- *Yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään (YM)*
- *Digitalisaatio ja datatalous ovat luoneet kestävää kasvua sekä vahvistaneet luottamusyhteiskuntaa (LVM)*
- *Tietopohjaiset liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin (LVM)*
- *Digitaaliset yhteydet ja liikennejärjestelmä ovat parantaneet Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta (LVM)*
- *Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on rakentunut turvallisesti, tietopohjaisesti ja kestävästi (LVM)*
- *Monipuolinen yritystoiminta sekä menestyvä maaseutu ja saaristo, monipaikkaisuus ja yhteistyöverkostot vahvistavat yhteiskuntaa (MMM)*
- *Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta (MMM)*
- *Kokonaiskestävän ruokajärjestelmän huoltovarmuus sekä kilpailu- ja häiriönsietokyky paranevat (MMM)*
- *Kestävä luonnonvaratalous turvaa huoltovarmuutta, korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä sekä edistää hyvinvointia luonnosta ja luonnolle (MMM)*

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista osaltaan tukevat ELY-keskusten tulossopimuksen tulostavoitteet kootaan AVI ja ELY –strategian painopisteiden mukaisesti neljän ilmiölähtöisen ylätason tavoitteen alle. Nämä ylätason tavoitteet ovat seuraavat:

- ✚ Lisäämme elinvoimaa
- ✚ Toteutamme kestävä ja puhdasta siirtymää
- ✚ Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta
- ✚ Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Tulostavoitekokonaisuudet viedään soveltuvin osin AVI ja ELY –strategian tavoitteiden mukaisten väliotsikoiden alle. Henkilöstöä, digitalisaatiota ja muuta virastojen oman toiminnan kehittämistä koskeva tavoitteisto on pääasiassa koottu omiin kokonaisuuksiinsa lukuihin kolme ja neljä.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä keskenään sekä valtakunnallisten ja alueellisten

kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävästä kasvusta, puhdasta siirtymää sekä varautumista ja kokonaisturvallisuutta. Toiminnot edistävät myös hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta.

ELY-keskukset ja KEHA-keskus edistävät yhteistyössä keskenään sekä tulosohjausta koordinoivan ministeriön kanssa yhteisen digitaalisuuden edistämisen päämäärän ja palvelulupauksen toteuttamista: "Tuotetut digitaaliset palvelut ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia".

ELY-keskukset ja KEHA-keskus edistävät yhteistyössä keskenään sekä tulosohjausta koordinoivan ministeriön kanssa tietojohdamisen tavoitteen toteutumista. "Tietojohdamisen tavoitteena on tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa."

ELY-keskukset toimeenpanevat osaltaan Suomen kestävästä kasvun ohjelmaa varmistaen ohjelman toimeenpanon tuloksellisuuden ja lainmukaisuuden RRF-toimeenpanon edellyttämällä tukiviranomaisen vastuulla, joista säädetään laissa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022).

3 Tulostavoitteet

Tässä luvussa esitellään ELY-keskuksen tulostavoitteet. Tulostavoitekokonaisuudet on soveltuvin osin viety AVI ja ELY –strategian tavoitteiden mukaisten väliotsikoiden alle. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan puolivuositain liikennevalomallia hyödyntäen (kts. tarkemmin luku 5). Lisäksi tulossopimuksen liitteessä 1 (Täydentävät seurantamittarit) on mainittu ne mittarit, joiden kehitystä seurataan tulostavoitteiden toteutumisen seurannan yhteydessä. Hallitusohjelman mukaisesta aluehallintouudistuksesta johtuen ELY-keskukset eivät aseta tavoitetasoja vuodelle 2028.

3.1 Lisäämme elinvoimaa

Uudistuva, kasvava, monipuolistuva ja kansainvälistyvä elinkeinotoiminta

Alueen yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä on vahvistettu (sanallinen) (Kalevi ja Kirsi)	
2025	<p><i>Yrityksiin sijoitettua avustuseuroa kohden yrityksen liikevaihto kasvaa. Tarkasteluajankohta kaksi vuotta hankkeen päättymisen jälkeen.</i></p> <p>Tehdään aktiivista yhteistyötä alueellisten ja kansallisten yrityspalvelu- ja TKI-toimijoiden kanssa yritysten uudistumisen ja kansainvälistymisen tukemiseksi. Team Finland yhteistyöllä tunnistetaan ja aktivoidaan kasvuhakuisia yrityksiä ja ohjataan eri palvelujen pariin palvelutarpeen mukaisesti. Edistetään osaltaan hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisien keskisuurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä, mm. toteuttamalla aktivointikampanjoita yrityksille.</p> <p>Vahvistetaan luovan talouden, luovien alojen, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työllisyyttä ja kasvua lisäämällä alueellista, eri toimialojen välistä yhteistyötä mm. hanketoiminnassa ja erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä.</p> <p>Tiedotetaan yrityksille ja hanketoimijoille eri rahoitusmahdollisuuksista kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseksi kasvun ja uudistumisen tueksi.</p>
2026	<p><i>Yrityksiin sijoitettua avustuseuroa kohden yrityksen liikevaihto kasvaa. Tarkasteluajankohta kaksi vuotta hankkeen päättymisen jälkeen.</i></p> <p>Tehdään aktiivista yhteistyötä alueellisten ja kansallisten yrityspalvelu- ja TKI-toimijoiden kanssa yritysten uudistumisen ja kansainvälistymisen tukemiseksi. Team Finland yhteistyöllä tunnistetaan ja aktivoidaan kasvuhakuisia yrityksiä ja ohjataan eri palvelujen pariin palvelutarpeen mukaisesti. Edistetään osaltaan hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisien keskisuurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä, mm. toteuttamalla aktivointikampanjoita yrityksille.</p> <p>Vahvistetaan luovan talouden, luovien alojen, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työllisyyttä ja kasvua lisäämällä alueellista, eri toimialojen välistä yhteistyötä mm. hanketoiminnassa ja erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä.</p> <p>Tiedotetaan yrityksille ja hanketoimijoille eri rahoitusmahdollisuuksista kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseksi kasvun ja uudistumisen tueksi.</p>
2027	<p><i>Yrityksiin sijoitettua avustuseuroa kohden yrityksen liikevaihto kasvaa. Tarkasteluajankohta kaksi vuotta hankkeen päättymisen jälkeen.</i></p> <p>Tehdään aktiivista yhteistyötä alueellisten ja kansallisten yrityspalvelu- ja TKI-toimijoiden kanssa yritysten uudistumisen ja kansainvälistymisen tukemiseksi. Team Finland yhteistyöllä tunnistetaan ja aktivoidaan kasvuhakuisia yrityksiä ja ohjataan eri palvelujen pariin palvelutarpeen mukaisesti. Edistetään osaltaan hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisien keskisuurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä, mm. toteuttamalla aktivointikampanjoita yrityksille.</p> <p>Vahvistetaan luovan talouden, luovien alojen, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työllisyyttä ja kasvua lisäämällä alueellista, eri toimialojen välistä yhteistyötä mm. hanketoiminnassa ja erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä.</p> <p>Tiedotetaan yrityksille ja hanketoimijoille eri rahoitusmahdollisuuksista kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseksi kasvun ja uudistumisen tueksi.</p>

ELY-keskusten yritysrahoitusta (yrityksen kehittämisyhteistyö ja maaseudun yritysrahoitus) saaneiden yritysten liikevaihto kasvaa (numeerinen) (Kalevi)	
2025	10 6
2026	10 6
2027	10 6
Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseutualueet) (sanallinen) (Ilpo)	
2025	Tuetaan 34 yritysten investointi-/ kehittämishanketta ja rahoitetaan 14 alueellista ja/tai alueiden välistä maaseudun kehittämishanketta, joista pääosa kohdistuu elinkeinojen monipuolistamiseen ja alueen elinvoiman vahvistamiseen. Tunnistetaan alueen osaamispotentiaali ja hyödynnetään sitä alueen elinkeinorakenteen monipuolistamisessa.
2026	Tuetaan 36 yritysten investointi-/ kehittämishanketta ja rahoitetaan 14 alueellista ja/tai alueiden välistä maaseudun kehittämishanketta, joista pääosa kohdistuu elinkeinojen monipuolistamiseen ja alueen elinvoiman vahvistamiseen. Tunnistetaan alueen osaamispotentiaali ja hyödynnetään sitä alueen elinkeinorakenteen monipuolistamisessa.
2027	Tuetaan 37 yritysten investointi-/ kehittämishanketta ja rahoitetaan 14 alueellista ja/tai alueiden välistä maaseudun kehittämishanketta, joista pääosa kohdistuu elinkeinojen monipuolistamiseen ja alueen elinvoiman vahvistamiseen. Tunnistetaan alueen osaamispotentiaali ja hyödynnetään sitä alueen elinkeinorakenteen monipuolistamisessa.
Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (kaupunkialueet) (sanallinen) (Hannu, 30.10.2024)	
2025	Vahvistetaan yritysten TKI-toimintaa yhdessä yrittäjäjärjestön, kaupakkamarin ja maakuntaliiton kanssa. Tehdään uusia avauksia tavoitteena nostaa maakunnan yritysten tuotantoa ja palveluja arvoketjussa ylöspäin.
2026	Yhtenäistetään ja vahvistetaan syntyvän I-S EVK:n alueen sidosryhmätoimintaa ja kehitetään uusia elinkeino- ja yritystoimintaan liittyviä verkostoja ja toimintamalleja syntyvän EVK:n alueella.
2027	Vakiinnutetaan syntyneitä toimintamalleja yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Vahvistetaan kolmen maakunnan alueen käsittävän EVK:n roolia alueen elinkeinorakenteen kehittämisessä ja sidosryhmäkumppanina.
2025	40, 32
2026	40, 32
2027	40, 32
TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen yritysten määrä kasvaa: ELY-keskusten liidit muille toimijoille (numeerinen) (Kirsi)	
2025	Liidit muille TF-toimijoille 25 kpl, 17
2026	Liidit muille TF-toimijoille 30 kpl, 17
2027	Liidit muille TF-toimijoille 35 kpl, 17
Osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa: Kasvu CRM:ään kirjatut kv-neuvonnat (numeerinen) (Kirsi)	
2025	kasvuCRM:ään kirjatut kv-neuvonnat 80 kpl, 56
2026	kasvuCRM:ään kirjatut kv-neuvonnat 80 kpl, 56
2027	kasvuCRM:ään kirjatut kv-neuvonnat 80 kpl, 56
Kansainvälistä osaamista hyödyntämällä edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä (sanallinen) (Kirsi)	
2025	<p>Kansainvälisen osaamisen hyödyntäminen elinkeinoelämässä on kehittynyt ja osaajien maahanmuutto sujuvoitunut Talent Boost-yhteistyöllä. Alueen toimijoiden osaaminen Work in Finland-palveluista on kasvanut.</p> <p>Kuntia ja työllisyysalueita tuetaan kv-palvelujen ja asettautumispalvelujen järjestämisessä. Tietoa valtakunnallisista ja alueellisista kansainvälisen rekrytoinnin palveluista jaetaan eri tavoin.</p> <p>Yritysten kv-rekrytointiosaamista sekä monimuotoisen työyhteisön rakentamista ja osaamista tuetaan tiedon jakamisella sekä kansallisia ja alueellisia palveluja yhteensovittamalla.</p>
2026	<p>Kansainvälisen osaamisen hyödyntäminen elinkeinoelämässä on kehittynyt ja osaajien maahanmuutto sujuvoitunut Talent Boost-yhteistyöllä. Alueen toimijoiden osaaminen Work in Finland-palveluista on kasvanut.</p> <p>Kuntia ja työllisyysalueita tuetaan kv-palvelujen ja asettautumispalvelujen järjestämisessä. Tietoa valtakunnallisista ja alueellisista kansainvälisen rekrytoinnin palveluista jaetaan eri tavoin.</p>

	Yritysten kv-rekrytointiosaamista sekä monimuotoisen työyhteisön rakentamista ja osaamista tuetaan tiedon jakamisella sekä kansallisia ja alueellisia palveluja yhteensovittamalla.
2027	<p>Kansainvälisen osaamisen hyödyntäminen elinkeinoelämässä on kehittynyt ja osaajien maahanmuutto sujuvoitunut Talent Boost-yhteistyöllä. Alueen toimijoiden osaaminen Work in Finland-palveluista on kasvanut.</p> <p>Kuntia ja työllisyysalueita tuetaan kv-palvelujen ja asettautumispalvelujen järjestämisessä. Tietoa valtakunnallisista ja alueellisista kansainvälisen rekrytoinnin palveluista jaetaan eri tavoin.</p> <p>Yritysten kv-rekrytointiosaamista sekä monimuotoisen työyhteisön rakentamista ja osaamista tuetaan tiedon jakamisella sekä kansallisia ja alueellisia palveluja yhteensovittamalla.</p>
Verkosto- ja kumppanuusyhteistyö on alueellisesti ja valtakunnallisesti vaikuttavaa (sanallinen) (Hannu ja Kirsi)	
2025	<p>ELY-keskuksen koordinoivat verkostot toimivat vaikuttavasti ja aktiivisesti alueen elinvoiman edistämiseksi. Verkostojen toimintaa kehitetään edelleen huomioiden vuoden 2026 alkavien elinvoimakeskusten toiminta.</p> <p><i>Työllisyysalueiden kanssa on sovittu verkostoyhteistyöstä ja eri toimijoiden rooleista. Kumppanuusyhteistyössä työllisyysalueiden kanssa täsmennetään eri toimijoiden vastuut ja yhteistyömuodot.</i></p> <p>Varmistetaan verkostoyhteistyön jatkuminen työllisyysalueiden kanssa. Työllisyysalueen toiminnan käynnistyttyä selvitetään, miten työllisyysalueelle siirtyvät yrityspalvelut huomioidaan yrityspalvelu- ja Team Finland -työssä.</p> <p>Koordinoidaan Puolustustarvikealan yritysverkostoa, jolla lisätään yritysten ja TKI-toimijoiden välistä yhteistyötä sekä aktivoidaan yrityksiä TKI-toimintaan, kasvuun ja kansainvälistymiseen. Selvitetään konseptin laajentamista muille maakunnan kärkitoimialoille.</p>
2026	<p>Verkostoyhteistyö on osaltaan parantanut yritysten uudistumista, mikä näkyy mm. uusien TKI-toimintaa harjoittavien yritysten lukumäärässä.</p> <p>Verkostojen toiminnalle on asetettu tarvittaessa uudet tavoitteet ja eri toimijoiden roolit elinvoimakeskusten käynnistettyä toimintansa.</p>
2027	Innovaatioaste on noussut, vientiyritysten määrä on kasvanut, osaamistaso on parantunut verrattuna vuoteen 2024.

Kasvatut tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopaneelit kaikilla alueilla

TKI-toimintaan liittyvä yritysten, korkeakoulujen ja muiden innovaatiotoimijoiden välinen yhteistyö on vahvistunut (sanallinen) (Hannu ja Kirsi)	
2025	<p>ELY-Keskuksen eri vastuualueiden ja yksiköiden aktiivisen yhteistyön kautta osaaminen palveluistamme ja tietoisuus suunnitteilla olevista investoinneista erityisesti puhtaan siirtymän hankkeista on kasvanut.</p> <p>Etelä-Savon TKI-tiekartan toteutetaan suunnitelman mukaisesti. ELY-Keskus on keskeisessä roolissa tiekartan toteuttamisessa osallistumalla ”TKI-ydinryhmän ja</p>

	<i>Pyöreän pöydän” toimintaan ja huolehtimalla ELY-Keskuksen vastuulla olevista osakokonaisuuksista.</i>
2026	<i>ELY-Keskuksen eri vastuualueiden ja yksiköiden aktiivisen yhteistyön kautta osaaminen palveluistamme ja tietoisuus suunnitteilla olevista investoinneista erityisesti puhtaan siirtymän hankkeista on kasvanut.</i> <i>Etelä-Savon TKI-tiekartan toteutetaan suunnitelman mukaisesti. ELY-Keskus on keskeisessä roolissa tiekartan toteuttamisessa osallistumalla ”TKI-ydinryhmän ja Pyöreän pöydän” toimintaan ja huolehtimalla ELY-Keskuksen vastuulla olevista osakokonaisuuksista.</i>
2027	<i>ELY-Keskuksen eri vastuualueiden ja yksiköiden aktiivisen yhteistyön kautta osaaminen palveluistamme ja tietoisuus suunnitteilla olevista investoinneista erityisesti puhtaan siirtymän hankkeista on kasvanut.</i> <i>Etelä-Savon TKI-tiekartan toteutetaan suunnitelman mukaisesti. ELY-Keskus on keskeisessä roolissa tiekartan toteuttamisessa osallistumalla ”TKI-ydinryhmän ja Pyöreän pöydän” toimintaan ja huolehtimalla ELY-Keskuksen vastuulla olevista osakokonaisuuksista.</i>
T&K-toimia sisältävien hankkeiden osuus (%) rahoitusta saaneista yritysten kehittämishankkeista on kasvanut (numeerinen, RR-ELY-keskukset) (Kalevi)	
2025	60 % 40
2026	60 % 40
2027	60 % 40
T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrä on kasvanut (numeerinen) (Kirsi)	
2025	50 kpl, 35
2026	50 kpl, 35
2027	50 kpl, 35

Nouseva sekä talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia edistävä väestön koulutus ja osaamistaso

<p>Alueella ylläpidetään kokonaiskuvaa alueen työvoima- ja osaamistarpeista sekä jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen, ml. Ohjaamojen, palveluista sekä niiden toimivuudesta alueellisessa ekosysteemissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä yhteistyössä valtakunnallisesti (sanallinen)</p> <p>(sanallinen) (Kirsi)</p>	
2025	<p>Teemme aktiivista ennakkointia yhteistyössä Etelä-Savon maakuntaliiton, työllisyysalueiden, KEHA-keskuksen, työnantajien, oppilaitosten, elinkeino- ja työelämän järjestöjen ja viranomaisten kesken työmarkkinoiden -, osaamistarpeiden ja eri toimialojen kokonaiskuvan ylläpitämiseksi aluekehittämisen tueksi.</p> <p>Lyhyen aikavälin ennakkoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota uudistuvan työelämän sekä uusien ammattien osaamistarpeisiin. Yhdessä verkoston kanssa selvitetään kohtaanto-ongelmien syitä ja haetaan ratkaisuja.</p> <p>Kokoamme taustamateriaalia alueellisiin työllisyyden yhteistyö- ja seurantakeskusteluihin sekä laadimme työvoimabarometrin yhdessä verkoston kanssa. Koordinoidaan Työmarkkinatorin aluesivuja.</p> <p>Etelä-Savon koulutus- ja osaamistaso on noussut vision 2030 mukaisesti. Visio sisältää koulutukseen, oppimiseen, työllisyyteen, yrittäjyyteen työelämän laatuun, muuttoliikkeeseen, hyvinvointiin, osallisuuteen ja ohjaukseen tavoitteet.</p>

	<p>ELY-Keskus koordinoi elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen verkoston ja seuraa palveluja sekä ohjaamotoiminnan toteutumista erityisesti työvoima- ja osaamistarpeiden näkökulmasta.</p>
2026	<p>Teemme aktiivista ennakointia yhteistyössä Etelä-Savon maakuntaliiton, työllisyysalueiden, KEHA-keskuksen, työnantajien, oppilaitosten, elinkeino- ja työelämän järjestöjen ja viranomaisten kesken työmarkkinoiden -, osaamistarpeiden ja eri toimialojen kokonaiskuvan ylläpitämiseksi aluekehittämisen tueksi.</p> <p>Lyhyen aikavälin ennakoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota uudistuvan työelämän sekä uusien ammattien osaamistarpeisiin. Yhdessä verkoston kanssa selvitetään kohtaanto-ongelmien syitä ja haetaan ratkaisuja.</p> <p>Kokoamme taustamateriaalia alueellisiin työllisyyden yhteistyö- ja seurantakeskusteluihin sekä laadimme työvoimabarometrin yhdessä verkoston kanssa. Koordinoidaan Työmarkkinatorin aluesivuja.</p> <p>Etelä-Savon koulutus- ja osaamistaso on noussut vision 2030 mukaisesti. Visio sisältää koulutukseen, oppimiseen, työllisyyteen, yrittäjyyteen työelämän laatuun, muuttoliikkeeseen, hyvinvointiin, osallisuuteen ja ohjaukseen tavoitteet.</p> <p>ELY-Keskus koordinoi elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen verkoston ja seuraa palveluja sekä ohjaamotoiminnan toteutumista erityisesti työvoima- ja osaamistarpeiden näkökulmasta.</p>
2027	<p>Teemme aktiivista ennakointia yhteistyössä Etelä-Savon maakuntaliiton, työllisyysalueiden, KEHA-keskuksen, työnantajien, oppilaitosten, elinkeino- ja työelämän järjestöjen ja viranomaisten kesken työmarkkinoiden -, osaamistarpeiden ja eri toimialojen kokonaiskuvan ylläpitämiseksi aluekehittämisen tueksi.</p> <p>Lyhyen aikavälin ennakoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota uudistuvan työelämän sekä uusien ammattien osaamistarpeisiin. Yhdessä verkoston kanssa selvitetään kohtaanto-ongelmien syitä ja haetaan ratkaisuja.</p> <p>Kokoamme taustamateriaalia alueellisiin työllisyyden yhteistyö- ja seurantakeskusteluihin sekä laadimme työvoimabarometrin yhdessä verkoston kanssa. Koordinoidaan Työmarkkinatorin aluesivuja.</p> <p>Etelä-Savon koulutus- ja osaamistaso on noussut vision 2030 mukaisesti. Visio sisältää koulutukseen, oppimiseen, työllisyyteen, yrittäjyyteen työelämän laatuun, muuttoliikkeeseen, hyvinvointiin, osallisuuteen ja ohjaukseen tavoitteet.</p> <p>ELY-Keskus koordinoi elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen verkoston ja seuraa palveluja sekä ohjaamotoiminnan toteutumista erityisesti työvoima- ja osaamistarpeiden näkökulmasta.</p>

Saavutettavat ja hyvin saatavilla olevat palvelut

ELY-keskukset ovat edistäneet parempien tietoliikenneyhteyksien saatavuutta (numeerinen) (Ilpo)	
2025	3, 2 rahoitettuja laajakaistahankkeita
2026	2, 1 rahoitettuja laajakaistahankkeita
2027	2, 1 rahoitettuja laajakaistahankkeita

Kuntien työvoimapolveluita hyvin tukeva valtion aluehallinto

Alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut tukevat työllisyysalueiden toimintaa sujuvassa yhteistyössä (Hannu)	
2025	Toimintamallin toimivuutta on testattu vuoden 2025 aluekeskustelujen järjestämisessä. Tämän pohjalta havaitut jatkokehittämistarpeet on otettu tarkasteluun mallin jatkokehitystyössä.

Kokonaiskestävä, kilpailukykyinen ja häiriöitä sietävä ruokajärjestelmä

Maatilat hyödyntävät CAP-työkaluja toimintansa uudistamiseksi (numeerinen) (Ilpo)	
2025	92 kpl maatilatalouden investointitukia, 70
2026	103 kpl maatilatalouden investointitukia, 75
2027	106 kpl maatilatalouden investointitukia, 75

Kestävää kasvua ja saavutettavuutta tukeva liikennejärjestelmä

Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Alemman tieverkon käytettävyys turvataan ja kuntoa on parannettu yksittäisillä kriittisimmillä osuuksilla (sanallinen)	
2025	Tavoitetaso
2026	Tavoitetaso
2027	Tavoitetaso
Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon kesäkaudella on kasvanut (numeerinen)	
2025	Tavoitetaso
2026	Tavoitetaso
2027	Tavoitetaso
Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella on kasvanut (numeerinen)	
2025	
2026	
2027	

3.2 Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Talouden rakennemuutosta ja kasvua sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä tukeva puhdas siirtymä

Yritystoiminnan tukeminen puhtaaseen siirtymään: puhtaan siirtymän investointien määrä on kasvanut (sanallinen) (Jari, Kalevi, Eira ja Eero)	
2025	Tavoitteena rahoittaa puhtaan siirtymän hankkeita vähintään 35 % EAKR myöntövaltuudesta ja 100 % JTF myöntövaltuudesta. Vihreän siirtymän edistämishankkeessa tuetaan yrityksiä puhtaassa siirtymässä. <i>On huomattava, että Etelä-Savossa on n. 25 aurinkovoimahanketta vireillä ja toistaiseksi mikään niistä ei ole ylittänyt YVA-kynnystä.</i>
2026	Tavoitteena rahoittaa puhtaan siirtymän hankkeita vähintään 35 % EAKR myöntövaltuudesta ja 100 % JTF myöntövaltuudesta.
2027	Tavoitteena rahoittaa puhtaan siirtymän hankkeita vähintään 35 % EAKR myöntövaltuudesta ja 100 % JTF myöntövaltuudesta.

Puhtaan siirtymän edistymistä seurataan puhtaan energian YVA-prosessien määrän avulla (numeerinen) (Jari, Eero ja Eira)	
2025	4, 3
2026	4, 2
2027	4, 2
Puhtaan siirtymän hankkeita on edistetty ennakkollisuuden ja viranomaisyhteistyön kautta (sanallinen) (Jari, Eira, Eero ja Kalevi)	
2025	ELYn kaikkien vastuualueiden, maakunnan liiton, AVIn, kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyö puhtaan siirtymän investointien edistämiseksi on tehokasta. Kuntien kehittämiskeskusteluissa (12 kpl), yhteisessä teamskanavassa ja koulutuksissa (2) annetaan kunnille tukea aihepiirin hankkeiden käsittelyyn.
2026	ELYn kaikkien vastuualueiden, maakunnan liiton, AVIn, kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyö puhtaan siirtymän investointien edistämiseksi on tehokasta. Kuntien kehittämiskeskusteluissa (12 kpl), yhteisessä teamskanavassa ja koulutuksissa (2) annetaan kunnille tukea aihepiirin hankkeiden käsittelyyn.
2027	ELYn kaikkien vastuualueiden, maakunnan liiton, AVIn, kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyö puhtaan siirtymän investointien edistämiseksi tehostuu edelleen. Kuntien kehittämiskeskusteluissa (12 kpl), yhteisessä teamskanavassa ja koulutuksissa (2) annetaan kunnille tukea aihepiirin hankkeiden käsittelyyn.
Puhtaan siirtymän edistymistä seurataan ennakkoneuvotteluiden määrän avulla (numeerinen) (Jari, Eero ja Eira)	
2025	3, 1
2026	3, 1
2027	3, 1

Hiilinegatiivisuutta ja luontokadon pysäyttämistä kohti eteneminen

Ilmastotyön vaikuttavuus alueella kasvaa (sanallinen) (Jari)	
2025	ELY-keskus edistää hiilinegatiivisten hankkeiden toteutumista neuvonnan ja rahoituksen keinoin. Maakunnan ilmastotiekarttaa edistetään erityisesti vihreän siirtymän erillishankkeen tuella. Operatiivista tulvantorjuntaa edistetään kouluttautumalla. Tulvariskien hallintaa kehitetään yhteistyössä kuntien ja pelastuslaitosten kanssa työtä varten perustettavassa alueellisessa tulviin varautumisen kehittämissuunnitelmassa. Kehitystyössä keskitytään Saimaa23-tulvaharjoituksessa ja keväällä 2024 tulvan uhasa tunnistettuihin kehittämiskohteisiin. Laaditaan tulvakartat Kyyvedelle ilmastonmuutoksen vedenkorkeusvaikutukset huomioiden ja kartoitetaan alueen tulvariskejä. Täydennetään vesi.fi-sivuston tulvaohjeita Järvi-Suomen hitaasti kehittyvien tulvien varalta, laaditaan kuivuusriskeihin varautumisen ohjeita sekä kehitetään edelleen vesitilanneviestintää viestintäsuunnitelman pohjalta. Selvitetään tulvatilanteiden hoidon kannalta kriittiset hydrologiset havaintoasemat häiriötilanteiden varalta ja varmistetaan niiden toiminta myös poikkeuksellisissa vesitilanteissa. Tulva- ja kuivuusriskien hallitsemiseksi on pilotoitu vedenpidättämistä Kyyveden valuma-alueella.
2026	ELY-keskus edistää hiilinegatiivisten hankkeiden toteutumista neuvonnan ja rahoituksen keinoin.
2027	ELY-keskus edistää hiilinegatiivisten hankkeiden toteutumista neuvonnan ja rahoituksen keinoin.
ELY-keskukset vauhdittavat kiertotaloutta alueella (sanallinen) (Jari, Eira, Eero?, Hannu, Kirsi)	
2025	ELY-keskus on edistänyt kiertotaloutta neuvonnalla, osaamisen kehittämisellä ja hankerahoituksen kautta. Alueidenkäytössä on painotettu olevan infran ja rakennuskannan hyödyntämistä uudisrakentamisen sijaan ja kiertotalouden hankkeille varataan riittävästi alueita. ELY-keskus etsii vapautuvalle julkiselle rakennuskannalle uusia käyttötapoja hankkeella (jurakausi-hanke). Hiilinegatiivisuutta ja kiertotaloutta on edistetty vihreän siirtymän erillishankkeen avulla.

	<p>Biohajoavat jätteet sekä energia- ja materiaalitehokkuus on huomioitu poikkihallinnollisesti sekä ELY-keskuksen sisällä että yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa, luvanvaraisten toimintojen valvonnassa ja lupa- ym. lausunnoissa.</p> <p>Valtakunnallista jätehuoltosuunnitelmaa on edistetty erisektoreilla valvonnan, neuvonnan ja rahoituksen kautta sekä mm Itä-Suomen alueellisen jätehuollon yhteistyöryhmän kautta.</p>
2026	<p>ELY-keskus on edistänyt kiertotaloutta neuvonnalla, osaamisen kehittämisellä ja hankerahoituksen kautta. Alueidenkäytössä on painotettu olevan infran ja rakennuskannan hyödyntämistä uudisrakentamisen sijaan ja kiertotalouden hankkeille varataan riittävästi alueita. Valtakunnallista jätehuoltosuunnitelmaa on edistetty erisektoreilla valvonnan, neuvonnan ja rahoituksen kautta sekä mm Itä-Suomen alueellisen jätehuollon yhteistyöryhmän kautta.</p>
2027	<p>ELY-keskus on edistänyt kiertotaloutta neuvonnalla, osaamisen kehittämisellä ja hankerahoituksen kautta. Alueidenkäytössä on painotettu olevan infran ja rakennuskannan hyödyntämistä uudisrakentamisen sijaan ja kiertotalouden hankkeille varataan riittävästi alueita. Valtakunnallista jätehuoltosuunnitelmaa on edistetty eri sektoreilla valvonnan, neuvonnan ja rahoituksen kautta sekä mm Itä-Suomen alueellisen jätehuollon yhteistyöryhmän kautta.</p>
<p>Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan ja vahvistetaan (numeerinen, Y-vastuualueen ELY-keskukset) (Jari ja Eero)</p>	
2025	450 ha (Metso 150 ha, Helmi 200 ha, ohjelmat 100 ha). (keltainen arvo 400 ha)
2026	500 ha (400 ha).
2027	500 ha (400 ha)
<p>Luontotyyppejä ja lajisuojelua on edistetty (sanallinen, Y-vastuualueen ELY-keskukset) (Lauri)</p>	
2025	<p>Käytännön toimia tehdään Helmi-elinympäristöohjelmassa, jossa hoidetaan tai kunnostetaan vuosittain 20 kohdetta. Luonnonsuojelulain luontotyyppejä inventoidaan vähintään 20 kpl, ja aloitetaan merkittävimpien kohteiden rajauspäätösten valmistelu. Seuranta tehdään vähintään 5 uhanalaisen lajin esiintymäpaikalla, ja tavoitteena on hoitaa 5 kpl lajikohteita vuosittain. Hoitoa priorisoidaan tärkeimpien uhanalaisten lajien esiintymäpaikkoihin. Rajauspäätöksiä valmistellaan 1 kpl vuosittain. Luonnon monimuotoisuutta turvataan osana ELY-keskuksen virkatehtäviä, mm. Metsänkäyttöilmoituksia (800-1000 kpl/v) tarkastamalla ja erilaisiin hankkeisiin vaikuttamalla. Saimaannorppakanta jatkaa kasvuaan ja norppa palaa takaisin entisille elinalueilleen. Lisäksi saimaannorpan suojelussa panostetaan maankäytön suunnittelun ja rantarakentamisen ohjaukseen koko Saimaan alueella norpan häiriöttömän pesimärauhan turvaamiseksi, mikäli hankkeeseen saadaan erillinen määräraha.</p>
2026	Jatketaan luontotyyppi-inventointeja sekä uhanalaisten lajien elinympäristöjen turvaamista. Norppakanta jatkaa kasvuaan.
2027	Jatketaan luontotyyppi-inventointeja sekä uhanalaisten lajien elinympäristöjen turvaamista. Norppakanta jatkaa kasvuaan.

Haitallisten päästöjen väheneminen ja ilmatoriskien hallinta

<p>Vesienhoidon ja merenhoidon toimenpiteet ovat toteutuneet (sanallinen, Y-vastuualueen ELY-keskukset) (Eira)</p>	
2025	<p>Toteutusaste 30–50 %. Painopisteenä on hajakuormituksen päästöjen vähentäminen, vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostukset sekä pohjavesialueiden riskien hallinta. Pinta- ja pohjavesien paineiden arviointi ja tilaluokittelu valmistuvat toimenpiteiden suunnittelun pohjaksi 4. hoitokaudelle. Käynnistyneiden kunnostushankkeiden (YM) tavoitemäärä on 15 kpl, joista 5 kpl valuma-aluelähtöisiä tai laajoja yhteistyöhankkeita. Hankekumppaneiden aktiivisuuden seurauksena on käynnistynyt aiempaa vaikuttavampia ja laajempia vesistö- ja erityisesti valuma-aluekunnostushankkeita. ESAELY osallistuu ACWA-life-hankkeen valmisteluun Virtasalmi-Joroinen-demoalueella. Vähintään kolmen Maaseuturahastosta (hankkeet+ETI) rahoitettavan vesiensuojelurakenteen rakentaminen käynnistyy. Vahva panostus tarpeettomien vesistö- ja rakenteiden poistamiseksi jatkuu neuvonnan ja rahoituksen keinoin. Virtavesikunnostuksia edistetään kuudessa kohteessa ELYn toimialueella. Puulan säännöstelyluvan tarkistaminen etenee lupakäsittelyyn, jatketaan Ylä-Enonveden säännöstelyn kehittämistä ja osallistutaan Joroisvirran reitin säännöstelyn padotus- ja juoksutusselvityksen laadintaan. Kolmen riskinalaisen pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivittäminen käynnistyy. Mikkelin Pursialan pohjavesialueen</p>

	<i>liuotinaineiden jatkotutkimuksia sekä virtaus- ja leviämismallinnusta tehdään ja edistetään vuonna 2025. Vesienhoidon toimenpiteitä edistetään myös kaikessa organisaation omassa viranomaistyössä, kaavoituksessa ja valvonnassa kiinnitetään yhä enemmän huomiota hulevesien hallintaan.</i>
2026	<i>Toteutusaste 50–70 %. Painopisteenä on hajakuormituksen päästöjen vähentäminen, vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostukset sekä pohjavesialueiden riskien hallinta. Vesienhoitosuunnitelma- ja toimenpideohjelmaehdotukset vuosille 2028–2033 valmistuvat kuulemista varten. Toimenpiteiden edistäminen ja vesien seuranta jatkuvat ohjelmien mukaisesti. ACWA-life-hanketta toteutetaan Virtasalmi-Joroinen –pilottialueella.</i>
2027	<i>Toteutusaste >90 %. Vesien ekologista tilaa heikentävät päästöt ovat vähentyneet, ja mahdollistaa tilatavoitteiden saavuttamisen. Kunnostustoimien myötä vesielinympäristöt ovat elpymässä. Hankkeet lupamenettelyineen kestävät vuosia, ja toteutus jatkuu 2027 jälkeen. Pohjavesialueiden riskit ovat hallinnassa. Vesienhoitosuunnitelma ja toimenpideohjelma vuosille 2028–2033 valmistuvat valtioneuvoston käsittelyä varten. Vesienhoidon asiantuntijaverkostojen toiminta on vakiintunut. ACWA-life-hanketta toteutetaan Virtasalmi-Joroinen –pilottialueella.</i>
Pilaantuneista maa-alueista johtuvien riskien vähenemistä seurataan selvityskohteiden määrän avulla (numeerinen, Pirkanmaan ELY-keskus)	
2025	<i>Mittari: Pilaantuneiden alueiden selvityskohteet (järjestäminen/avustukset) Vuosittain tulee selvittää 50 kohteen pilaantuneisuus</i>
2026	<i>Mittari: Pilaantuneiden alueiden selvityskohteet (järjestäminen/avustukset) Vuosittain tulee selvittää 50 kohteen pilaantuneisuus</i>
2027	<i>Mittari: Pilaantuneiden alueiden selvityskohteet (järjestäminen/avustukset) Vuosittain tulee selvittää 50 kohteen pilaantuneisuus</i>
Pilaantuneista maa-alueista johtuvien riskien vähenemistä seurataan puhdistuskohteiden määrän avulla (numeerinen, Pirkanmaan ELY-keskus)	
2025	<i>Mittari: Pilaantuneiden alueiden puhdistuskohteet (järjestäminen/avustukset) Vuosittain tulee puhdistaa 10 kohdetta.</i>
2026	<i>Mittari: Pilaantuneiden alueiden puhdistuskohteet (järjestäminen/avustukset) Vuosittain tulee puhdistaa 10 kohdetta.</i>
2027	<i>Mittari: Pilaantuneiden alueiden puhdistuskohteet (järjestäminen/avustukset) Vuosittain tulee puhdistaa 10 kohdetta.</i>

Ihmisten hyvinvointia, luontosuhdetta sekä sujuvaa ja turvallista arkea tukeva rakennettu ympäristö

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat ja yhdyskuntarakenne on kestävä (sanallinen, Y-vastuualueen ELY-keskukset) (Jari ja Eero)	
2025	<i>Kaupunkien osalta yhdyskuntarakenne ei hajaudu, yleiskaavoitus on laadukasta. Kompaktius havahduttaa kehittämään käytännössä käpyliikenteen mahdollisuuksia. Norppakanta elpyy edelleen ja se huomioidaan alueidenkäytössä, uuden rakentamislain mukainen vapaampi rakentaminen aiheuttaa tarpeita kehittää rakentajien informointia ja asiaa varten on valmisteltu hanketta. Elinkeinoelämän tarpeisiin vastataan ennakoivalla kuntakaavoituksella. Datakeskushankkeet vaativat uudenlaista yhteensovittamista muun maankäytön kanssa. Väkilukuaan menettävien kirkonkylien alueidenkäytön erityiskysymyksiin etsitään uusia ratkaisutapoja ja niitä aletaan soveltaa. Kulttuuriympäristöstä pidetään yhä paremmin huolta. Vapautuvalla tai vajaakäyttöiselle julkisella rakennuskannalle etsitään pilottihankkeella (jurakausi-hanke) uutta käyttöä.</i> <i>Vesihuoltotehtävissä tavoitteena on vesihuoltolaitosten jatkuvasti paraneva varautumistaso tietoturvallisuus mukaan lukien ja riittävä sekä laadukas varautumisharjoittelu. Tavoitteena on myös laajamittainen vesihuoltolaitosyhteistyö niin varautumisen kuin toiminnallisuuden osalta sekä yhtenäinen valvontayhteistyö.</i>
2026	<i>Käpyliikenne kehittyy kaupungeissa käytännön toimin, silti autoilukin huomioidaan. Kirkonkylien ilme kohenee kehittämishankkeilla ja lisää niiden kilpailukykyä. Elinkeinoille on vaihtoehtoisia mahdollisuuksia sijoittua. Vesihuoltotehtävissä tavoitteena on vesihuoltolaitosten jatkuvasti paraneva varautumistaso tietoturvallisuus mu-</i>

	kaan lukien ja riittävä sekä laadukas varautumisharjoittelu. Tavoitteena on myös laajamittainen vesihuoltolaitos-yhteistyö niin varautumisen kuin toiminnallisuuden osalta sekä yhtenäinen valvontayhteistyö.
2027	<i>Kaupunkien keskustat ovat vireitä, käpyliikenne ja autoilu ovat tasapainossa. Luonto on yhä lähellä monimuotoisena. Kirkonkylien elinvoima on säilynyt kohtuullisena ränsistymiskiirteen katkettua. Norpan elinpiiri laajenee edelleen. Vesihuoltotehtävissä tavoitteena on vesihuoltolaitosten jatkuvasti paraneva varautumistaso tietoturvallisuus mu-</i> kaan lukien ja riittävä sekä laadukas varautumisharjoittelu. Tavoitteena on myös laajamittainen vesihuoltolaitos-yhteistyö niin varautumisen kuin toiminnallisuuden osalta sekä yhtenäinen valvontayhteistyö.
Kaavoitus edistää ilmastokestävyyttä ja puhdasta siirtymää (sanallinen, Y-vastualueen ELY-keskukset) (Eero)	
2025	<i>Ilmastotarkastelu tulee luontevaksi osaksi kaavoitusprosessia. Teemoina mm. tulva- ja kuivuusriskien sekä hulevesien hallinta. Tuulivoimahankkeiden (neljä hanketta maakunnan pohjoisosassa) suunnitteluprosessit valmistuvat ja etenevät mahdollisesti edelleen lupakäsittelyyn ja toteuttamisen aloittamiseen. Aurinkovoimahankkeet (n. 25 kpl) täsmentyvät perusselvitysten ja suunnittelun myötä, muutamia on toteutuksessa, mutta siirtokapasiteetti on rajaava tekijä merkittäväälle osalle suurista hankkeista. Liikennepolttoainehankkeita ovat Suomen säätoenergian biometanolihanke Pieksämäellä ja metaanipolttoainehanke Ren-Gas Mikkeliissä, viimeksimainitun sijoittaminen on mm. pohjavesiriskien johdosta haastavaa ja suunnittelu jatkuu edelleen. Mahdollisten datakeskushankkeiden suunnittelussa kiinnitetään huomiota hukkalämmön tehokkaaseen hyödyntämiseen.</i>
2026	<i>Puhtaan siirtymän hankkeita edistetään käytännössä siirtoverkkoja vahvistamalla. Selvitetään mahdollisuuksia sovittaa yhteen tuulivoima ja puolustusvoimien tarpeet. Liikennepolttoaineisiin liittyvien hankkeiden prosessit (YVA ja kaavat) ovat edenneet.</i>
2027	<i>Aurinko- ja tuulivoiman kapasiteettia alkaa olla käytössä, riippuen siirtoverkon kehityksestä, liikenteen energiaratkaisut alkavat olla suurelta osin ei-fossiilisia.</i>

3.3 Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Vahva poikkihallinnollinen varautuminen ja kokonaisturvallisuuden yhteistoiminta

Turvaamme kriittisten toimintojen jatkuvuuden vastuualueilla normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa huoltovarmuus huomioiden (Jari ja Hannu)	
2025	<i>Toimintakyvyn varmistamisen ja jatkuvuuden hallinnan prosessit, ml. poikkisektoraalinen yhteistyö, on päivitetty toimiviksi myös aluehallintouudistuksen jälkeisessä ajassa. Eri vastuualueiden toiminnot on yhteen sovitettu.</i>
2026	<i>Valmiuslain uudistamisen yhteydessä arvioidaan vaikutukset ELY-keskusten (/elinvoimakeskusten) toimintoihin ja sitä kautta virastojen valmiussuunnitelmiin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan osalta.</i>
2027	<i>Yhteinen alueellinen sekä kansallinen valmiusharjoittelu, jossa toteutetaan käytännössä eri vastuualueiden kriittisen infrastruktuurin, palveluiden ja toimintojen turvaamista samassa harjoituksessa yhdessä yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa.</i>

3.4 Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Valvonta on vaikuttavaa ja oikea-aikaista

Normaaliolojen turvallisuutta on kehitetty ja seurattu aktiivisesti

Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen (%)	
2025	Valvontojen kattavuus 100 %
2026	Valvontojen kattavuus 100 %
2027	Valvontojen kattavuus 100 %
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (%)	
2025	Säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus on vähintään 90 %.
2026	Säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus on vähintään 90 %.
2027	Säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus on vähintään 90 %.
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti (%)	
2025	Valvontojen kattavuus 100 %
2026	Valvontojen kattavuus 100 %
2027	Valvontojen kattavuus 100 %
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	
2025	L-vastuualueen ELY-keskukset asettavat tavoitetason
2026	L-vastuualueen ELY-keskukset asettavat tavoitetason
2027	L-vastuualueen ELY-keskukset asettavat tavoitetason

Työelämän muutokset huomioiva, laadukas, terveellinen ja turvallinen työelämä

ELY-keskus on kehittänyt aktiivisen tavan toimia työelämän, sen laadun ja tuottavuuden kehittämiseksi alueellisessa ekosysteemissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, sekä valtakunnallisesti (TEM-hallinnon työelämän kehittämisverkosto) (sanallinen) (Kirsi)	
2025	<p>Kehitetään alueellisen työelämänkehittäjäverkoston toimintaa. Lisätään yhteistyötä Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten kanssa ja valmistaudutaan yhteistyöhön tulevassa Itä-Suomen Elinvoimakuksessa.</p> <p>Seurataan aktiivisesti Parempi työelämä-koordinaatiohankkeen toimia työelämän kehittämiseen liittyen ja osallistutaan sen verkostoihin sekä osallistutaan alueella käynnissä oleviin työelämän kehittämishankkeisiin.</p> <p>Osallistutaan TEM-hallinnon työelämän kehittämisverkoston toimintaan.</p>
2026	<p>Kehitetään alueellisen työelämänkehittäjäverkoston toimintaa. Lisätään yhteistyötä Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten kanssa ja valmistaudutaan yhteistyöhön tulevassa Itä-Suomen Elinvoimakuksessa.</p> <p>Seurataan aktiivisesti Parempi työelämä-koordinaatiohankkeen toimia työelämän kehittämiseen liittyen ja osallistutaan sen verkostoihin sekä osallistutaan alueella käynnissä oleviin työelämän kehittämishankkeisiin.</p> <p>Osallistutaan TEM-hallinnon työelämän kehittämisverkoston toimintaan.</p>

2027	<p>Kehitetään alueellisen työelämänkehittäjäverkoston toimintaa. Lisätään yhteistyötä Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten kanssa ja valmistaudutaan yhteistyöhön tulevassa Itä-Suomen Elinvoimakeskuksesta.</p> <p>Seurataan aktiivisesti Parempi työelämä-koordinaatiohankkeen toimia työelämän kehittämiseen liittyen ja osallistutaan sen verkostoihin sekä osallistutaan alueella käynnissä oleviin työelämän kehittämishankkeisiin.</p> <p>Osallistutaan TEM-hallinnon työelämän kehittämisverkoston toimintaan.</p>
------	---

Maahanmuuttaneiden kotoutuminen ja työllistyminen nopeutuvat ja tehostuvat

Kotoutuminen ja työllistyminen tapahtuvat nopeasti ja maahanmuuttajien omaa vastuuta lisäävästi (sanallinen) (Kirsi)	
2025	<p>ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.</p> <p>Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.</p> <p>ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.</p> <p>ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaäitien työllisyys ja kielitaito paranevat.</p> <p>ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.</p>
2026	<p>ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.</p> <p>Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.</p> <p>ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.</p> <p>ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaäitien työllisyys ja kielitaito paranevat.</p> <p>ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.</p>
2027	<p>ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.</p> <p>Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.</p> <p>ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.</p> <p>ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaäitien työllisyys ja kielitaito paranevat.</p> <p>ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.</p>

Alueelliseen yhteistyöhön, kansainvälistä suojelua saavien vastaanottoon ja rinnakkaisyhteiskuntien torjumiseen sekä hyvien väestösuhteiden edistämiseen panostetaan (sanallinen) (Kirsi)	
2025	<p>ELY-keskukset vahvistavat tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.</p> <p>Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskukset tukevat kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntyminen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.</p>
2026	<p>ELY-keskukset vahvistavat tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.</p> <p>Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskukset tukevat kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntyminen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.</p>
2027	<p>ELY-keskukset vahvistavat tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.</p> <p>Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskukset tukevat kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntyminen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.</p>

3.5 Tulosohejauksessa huomioitavat valtionhallinnon yhteiset teemat

Digitalisaation edistäminen/Turvalliset, luotettavat ja yhteen toimivat digitaaliset palvelumme ovat asiakaslähtöisiä ja sujuvoittavat prosesseja

Toimintaprosesseja sujuvoitetaan digitalisaation keinoin. (Jari Ja Hannu)	
2025	<p>ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidemme käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.</p>
2026	<p>ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidemme käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.</p>
2027	<p>ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidemme käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.</p>

Tietojohtamisen kehittäminen

Tiedolla johtamisen osa-alue: kattava ja laadukas tiedonhallinta (Jari Ja Hannu)	
2025	<p>Uusien tehtävien mukaisten tietotarpeiden määrittely huomioiden vuonna 2026 voimaan tulevat muutokset (elinvoimakeskukset).</p>

2026	Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen), yhteistyön ja työnjaon kehittäminen. Tietoalustojen (mm. Mylly) tehokkaampi hyödyntäminen.
2027	Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen), yhteistyön ja työnjaon kehittäminen. Tietoalustojen (mm. Mylly) tehokkaampi hyödyntäminen.
Tiedolla johtamisen osa-alue: systemaattinen tiedolla johtaminen (Jari Ja Hannu)	
2025	Tiedon hyödyntämisen prosessin ja roolitusten rakentaminen sekä pilotointi.
2026	Tiedon hyödyntämisen prosessin kehittäminen tarvittavilta osin.
2027	Tiedon hyödyntämisen tilan arviointi ja tiedon hyödyntämisen prosessin kehittäminen tarvittavilta osin.
Tiedolla johtamisen osa-alue: Henkilöstön osaamisen ja kyvykkyyden kehittäminen (Jari Ja Hannu)	
2025	Uusien tiedon jakamista ja osaamisen kehittämistä tukevien käytänteiden kehittäminen (mm. koulutuksissa saadun uuden tiedon jakaminen ja jalkauttaminen, e-oppivan hyödyntäminen) Tiedonlukutaidon kehittäminen.
2026	Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelman 1. vaihe: kyvykkyyshahkon rakentaminen ja osaamisen nykytilan kartoitus.
2027	Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelma 2. vaihe: kehittämis- ja toteutussuunnitelmien laadinta.

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen

Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laatua on kehitetty (sanallinen, viraston tavoitetaso mainittava) (Jari Ja Hannu ja Kirre)	
2025	Mitäs viisasta tähän oli kirjoitettu viime vuonna? Voisi kopioida vähän sieltä... Mitä Kirre ehdottaa?
2026	Tavoitetaso
2027	Tavoitetaso

"Ylläpidämme toimintakykyämme muutoksessa kiinnittämällä huomiota henkilöstömme tyytyväisyyteen ja työhyvinvointiin sekä johtamiseen."

Ohjeistus: ELY-keskuksia ja KEHA-keskusta pyydetään kirjaamaan sanallinen tavoitetaso vuodelle 2025. Pyydetään kirjaamaan esitys myös tyydyttävän toteuman kriteereistä tulostavoitteen arviointia silmällä pitäen."

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

	Toteuma 2023	Arvio/Tot . 2024	Tavoite (2025)	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	
<i>Asiakaspalvelutyytyväisyys</i>	4,3	> 4,2	> 4,2	> 4,2	> 4,2	TAE
<i>ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys</i>	4,0	-	> 4,0	-	>4,0	TAE
<i>Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössäni (VM Baro)</i>	3,97	4,10	4,10	4,10	4,10	Jari, Kirre, Hannu-
<i>Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössäni eri ikäisten kohdalla (VM Baro)</i>	4,11	4,11	4,10	4,10	4,10	Jari, Kirre, Hannu-
<i>Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössäni eri vähemmistöryhmien kohdalla (VM Baro)</i>	4,08	4,00	4,10	4,10	4,10	Jari, Kirre, Hannu-

4 Voimavarojen hallinta

Taulukkoon on viety valmiiksi henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteet, joita seurataan VM Baron tulosten kautta. Lisäksi seurataan viraston henkilötövuosimäärän kehittymistä.

Henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteet

	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	
<i>Henkilöstön kokonaistyötyytyväisyys paranee (VM-Baro)</i>	3,69	3,80	>3,7	>3,7	>3,7	TAE
<i>Työhyvinvointi paranee (VM-Baro)</i>	8,01	8,14	8,10	8,10	8,10	Jari, Kirre, Hannu
<i>Johtaminen paranee (VM-Baron johtamisindeksi)</i>	3,59	3,54	3,75	3,75	3,75	Jari, Kirre, Hannu -

Kirjoita tähän tarvittaessa taustoittavaa tai merkitystä avaavaa tekstiä

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Tulossopimuksessa tulostavoitteet asetetaan lähtökohtaisesti koko sopimuskaudeksi. Tarvittaessa asetettuja tulostavoitteita voidaan kuitenkin päivittää ja muuttaa sopimuspäivitysten yhteydessä. Tulostavoitteiden saavuttamista kuvaavat vuosittaiset tavoitetasot asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitetasot asetetaan alustavina. Tulossopimusta päivitetään rullaavasti vuosittain.

ELY-keskusten tulossopimusten tulostavoitteisiin on tehty vuoden 2025 sopimusvalmistelujen yhteydessä tarvittavat muutokset liittyen TE24 –uudistuksen voimaantuloon. Vastaavasti on sovittu, että hallitusohjelman mukaisen, tekeillä olevan aluehallintouudistuksen vuoksi tulostavoitteille ei tarvitse vuoden 2025 sopimuksia valmisteltaessa asettaa tavoitetasoja lainkaan vuodelle 2028.

Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tehdään kaksi kertaa vuodessa. Tulostavoitteiden koko vuoden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen sisältyvässä toimintakertomuksessa. Tilinpäätöstietojen osalta tiedot toimitetaan ministeriölle viimeistään viikon kuluttua tilinpäätöksen hyväksymisestä ja puolivuotistietojen osalta 31.8. mennessä. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa.

Tulossopimus ja tilinpäätöstiedot julkaistaan [Valtiokonttorin määräyksen](#) mukaisesti.

Tavoitteiden toteutumisen arviointia varten tulossopimuksen mittareille on määritelty yksi läpi koko tulossopimuksen sovellettava arviointiasteikko. ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen osalta sovelletaan kolmiportaista asteikkoa eli ”liikennevalomallia”. Liikennevalomallissa tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavasti: VIHREÄ (3) = tavoite on saavutettu tai ylitetty, KELTAINEN (2) = tavoite on saavutettu osittain/tydyttävästi tai siitä ollaan jääty jonkin verran, PUNAINEN (1) = tavoitteesta on jääty paljon tai se ei ole toteutunut lainkaan. Sanallisessa tulosraportoinnissa keskitytään tulossopimuksen tulostavoitteiden poikkeama- ja riskiraportointiin. Erityisesti tavoitteista jäämisestä ja sen syistä tulee raportoida.

Toimialaohjaus täydentää tulosohjausta tarvittaessa ja hallinnonalat ohjeistavat toimialaohjauksen menettelyistä erikseen.

Allekirjoitukset toteutetaan sähköisesti.

Paikka ja päiväys

Ministeriön allekirjoittaja 1

Viraston allekirjoittaja 1

Ministeriön allekirjoittaja 2

Viraston allekirjoittaja 2

jne.

jne.

Liitteet

Liitteisiin sisällytetään ohjauksen näkökulmasta olennainen, varsinaista sopimusta täydentävä materiaali. Liitteistä tehdään erillinen pdf- dokumentti.

Tulossopimuksen liitteisiin sisällytetään seuraavat:

1. Seurantamittarit, jotka täydentävät luvun 3 tulostavoitteita eli niillä seurataan viraston toimintaa ns. perustekemistä. Mikäli näissä tapahtuu laskua, nostetaan asia tarvittaessa tulostavoitteeksi.
2. Kuvaus riskienhallintajärjestelmästä
3. Määräraha-aulukko
4. ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen erikoistumistehtävät